BULNAS

Българска национална асоциация по корабостроене и кораборемонт
Bulgarian National Association of Shipbuilding and Shiprepair

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА ИЛИЯНА ЙОТОВА
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Д-Р ВЕЛИСЛАВА ПЕТРОВА-ЧАМОВА
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н АЛЕКСАНДЪР ПУЛЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА, ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИНДУСТРИЯТА

КОПИЕ ДО:
Г-Н КИРИЛ ДОМУСЧИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА КОНФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И ИНДУСТРИАЛЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ (КРИБ)

Относно: ***Критично влошаване на икономическата среда за българската кораборемонтна индустрия вследствие на военните рискове в Черно море***

изх. №2184/03.11.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕЗИДЕНТ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И МИНИСТЪР,

Българската национална асоциация по корабостроене и кораборемонт (БНАКК) оценява положително усилията на българското правителство за гарантиране на сигурността на корабоплаването в Черно море, включително съвместните инициативи с министерствата на отбраната на Турция и Румъния.

Същевременно считаме за необходимо да Ви информираме за **изключително сериозен проблем, пред който е изправена българската кораборемонтна индустрия** вследствие на рязко влошената среда за търговско корабоплаване в Черно море.

Въпреки че съгласно актуализирания на 16 септември 2026 г. списък на Joint War Committee териториалните води на България и Турция са изключени от определената зона на военен риск, реалните икономически последици за българската морска индустрия са значителни.

По предварителни данни на предприятията от бранша през октомври 2026 г. се наблюдават следните негативни тенденции спрямо същия период на предходната година:

- **Спад на запитванията за кораборемонт с 40–60%** в различните заводи;
- **Отменени договори за ремонт на 9 кораба** с обща стойност над 4,2 млн. евро;
- **Намаление на производственото натоварване с 20–60%** в различните заводи.

Допълнително безпокойство предизвикват предварителните данни от системите за сателитно наблюдение на корабоплаването, които показват **спад на трафика през Босфора с близо 50% през октомври 2026 г. спрямо същия период на 2025 г.**

Office: ODESSOS Shiprepair YARD S.A., ISLAND ZONE, 9000 Varna, BULGARIA, mob. tel.: +359 899 955 834; email: info@bulnas.org; www.bulnas.org

Тези тенденции показват, че независимо от формалното изключване на българските териториални води от зоната на военен риск **на практика се формира икономическа и транспортна блокада на българското Черноморие**.

Продължаването на тази ситуация поставя под непосредствен риск само в нашия бранш **над 4 500 пряко и над 10 000 непряко заети**, както и годишни приходи за българската икономика в размер на над **180 млн. евро**.

Последиците надхвърлят кораборемонтната индустрия и засягат пристанищата, корабостроенето, логистиката, износителите и вносителите. При продължаваща несигурност съществува реална опасност от трайна загуба на международни клиенти, производствен капацитет и квалифицирани специалисти.

В тази връзка БНАКК призовава за предприемането на следните неотложни действия:

1. Активна дипломатическа инициатива на най-високо държавно равнище

Настояваме българското правителство и президентската институция да предприемат координирани действия в рамките на ЕС, НАТО, Международната морска организация (IMO) и двустранните отношения с черноморските държави, с категоричен призив за прекратяване на ударите срещу търговски кораби, пристанищна и гражданска морска инфраструктура, както и за преустановяване на бойните действия, застрашаващи свободното и безопасно корабоплаване в Черно море.

2. Инициатива за европейски компенсационен механизъм за засегнатите предприятия

Предлагаме България да инициира пред Европейската комисия създаването на специален компенсационен механизъм за предприятията от морската индустрия, претърпели доказуеми икономически загуби вследствие на военния риск, в сравнение с аналогичния период през изминалата година.

Правно основание за подобна инициатива може да бъде член 107, параграф 3, буква „б“ от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който допуска държавна помощ за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката на държава членка, както и член 107, параграф 2, буква „б“ от ДФЕС, предвиждащ компенсации за вреди, причинени от извънредни събития, при изпълнение на приложимите условия.

Прецедент за подобен подход представляват Временната кризисна рамка (Temporary Crisis Framework) и последващата Временна рамка за кризи и преход (Temporary Crisis and Transition Framework), прилагани от Европейската комисия във връзка с икономическите последици от войната в Украйна.

Предлаганият механизъм следва да предвижда компенсации за доказани загуби от отменени договори, съществен спад на производствената дейност, частично покриване на непокритите постоянни разходи и подкрепа за запазване на квалифицираната работна сила, при отчитане на съпоставими периоди от предходни години.

3. Европейски механизъм за застрахователна подкрепа на търговското корабоплаване

Предлагаме България да постави въпроса за създаване на европейски гаранционен или презастрахователен механизъм, който да ограничи извънредното увеличение на застрахователните премии за военен риск и да подпомага корабособствениците при доказани допълнителни разходи.

Практически модел за подобна инициатива е застрахователният механизъм Unity, създаден през 2023 г. чрез публично-частно партньорство с участието на украинската държава, Marsh McLennan и Lloyd's, с цел осигуряване на достъпно застраховане срещу военни рискове за търговското корабоплаване в Черно море.

4. Разширяване на регионалните мерки за морска сигурност

Призоваваме за обсъждане с партньорите от ЕС и НАТО на допълнителни мерки за наблюдение, защита и гарантиране на безопасността на търговското корабоплаване по западното крайбрежие на Черно море, включително развитие на съществуващото тристранно сътрудничество между България, Румъния и Турция, при спазване на приложимото международно право.

5. Създаване на национален кризисен механизъм за морската индустрия

Предлагаме сформирането на междуведомствена работна група с участието на представители на БНАКК, морския бизнес и компетентните министерства, която в кратък срок да оцени икономическите щети и да разработи конкретни предложения за национални и европейски мерки.

Считаме за необходимо провеждането на **спешна работна среща в рамките на следващите 14 дни**, на която да бъдат обсъдени възможностите за незабавни действия.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Българската морска индустрия е стратегически сектор с важно значение за икономиката, заетостта и транспортната свързаност на страната и Европейския съюз.

Считаме, че при наличието на значителни европейски механизми за подкрепа на Украйна и за преодоляване на икономическите последици от войната е напълно основателно България да постави въпроса и за **целенасочена подкрепа на собствените си предприятия, които търпят преки икономически последици от същия конфликт**.

Бездействието или забавянето на необходимите мерки може да доведе до дългосрочни и трудно обратими последици за цялата морска индустрия.

БНАКК изразява готовност за незабавен диалог и предоставяне на допълнителни данни за икономическите щети и необходимите мерки.

С УВАЖЕНИЕ

СВЕТЛИН СТОЯНОВ
Председател на Управителния съвет на БНАКК

Office: ODESSOS Shiprepair YARD S.A., ISLAND ZONE, 9000 Varna, BULGARIA, mob. tel.: +359 899 955 834; email: info@bulnas.org; www.bulnas.org